

UiO : **Nordisk institutt for sjørett**
Det juridiske fakultet

Førsteamanuensis Ivar Alvik

Petroleumskontrakter: Ansvar og forsikring – del II

Risikoallokeringen ved skade på kontraktsgjenstanden – art 29

- Utgangspunktet – risikoallokering basert på risikoovergangen
 - Sml kjl. §§ 12/13
- Skade på kontraktsgjenstanden før levering – leverandøren har plikt til å ferdigstille i h t kontrakten og uavhengig av årsak
 - NF art 29.1: "Oppstår det tap av eller skade på Kontraktsgjenstanden fra Arbeidets start til leveringsprotokoll opprettes eller skulle vært opprettet etter art. 19.1 og 19.2 skal Leverandøren gjennomføre de nødvendige tiltak for å sikre at Arbeidet blir fullført i henhold til kontrakten."
- Skade på kontraktsgjenstanden etter levering – derimot som utgangspunkt selskapets risiko, jf art 30.2
 - Sml art 22: "Selskapet blir eier av Kontraktsgjenstanden etter hvert som Arbeidet utføres."
 - Men jfr også leverandørens utbedringsansvar i h t art 23.1, andre ledd og art 25

Nærmere om utbedringsplikten - art. 29.1

- Utgangspunkt – absolutt plikt til naturaloppfyllelse uten hensyn til skadeårsak
 - ”uten hensyn til ansvarsbetingende forhold i noen form fra Selskapsgruppens side”
 - ”nødvendige tiltak for å sikre at Arbeidet blir fullført i henhold til Kontrakten”
- Skaden kan likevel medføre rett til justering av selve leveringsforpliktelsen i h t Art. 27 (selskapets mislighold) og 28 (force majeure)
- Bortfall av plikten til naturaloppfyllelse ved oppfyllelshindring
 - Sml offergrensen i kjl § 23 (1) – ”vesentlig misforhold”
 - Forutsetter at hindringen er leverandørens egen risiko i h t art 29.2
 - Forhindrer likevel ikke øvrige misligholdsbeføyelser (m a o dagmulkt mv)

Nærmere om hva som omfattes av utbedringsplikten

- ”Tap av eller skade på Kontraktsgjenstanden”
 - Definert i Art 1.12
 - Forholdet mellom tap av eller skade (før levering) og mangler (etter levering)
- ”Tap [av] eller skade på Materialer eller Selskapets Leveranser(...)”
 - Sml Art 1.18 og Vedlegg G
- ”(...) mens de befinner seg i Leverandørgruppens varetekt og under Leverandørgruppens kontroll”
 - Selskapets Leveranser – forutsetning om risikoovergang basert på levering
 - Materialer – leverandørens ansvar for oppfyllelse av underleveranser

Ansvaret for omkostninger – art 29.2 – det formelle utgangspunktet

- NF 05 – leverandøren bærer alle omkostninger
 - Absolutt utgangspunkt – uavhengig av risikobetraktninger
- (NF 07 (tilsvarer NTK 05 og 07) – Leverandøren bærer selv utbedringskostnadene unntatt ved:)
 - Skade forvoldt av selskapsgruppen
 - Skade som følge av krig, atomskade og terror

Ansvar for utbedringsomkostningene – den praktiske hovedregelen

- Leverandørens ansvar begrenset til egenandelen under Selskapets pliktige forsikringer og maksimalbeløp for hvert skadetilfelle, forutsatt at (og så langt) skaden (og kostnadene) enten:
 - (a) dekkes av selskapets forsikringer, eller
 - (b) ikke dekkes som følge av ”forhold på Selskapets side,” eller
 - (c) ”*skyldes ansvarsbetingende forhold hos Selskapsgruppen*” (utelatt i NF 07)
- Hva betyr dette i praksis?
 - Normaltilfellet er at skaden er forsikringsdekket, jfr (a)
 - Hvis skaden ikke er dekket: Skyldes dette forhold på selskapets side? Jfr (b)
- Leverandørens egenrisiko?
 - Forsikringsdekningen bortfaller p g a leverandørens forhold

Ansvaret for skader påført i ”familiesonene” (art 30.1 og 30.2) – fellesspørsmål

- Tre hovedspørsmål
 - 1) Hvilke tap og skader omfattes?
 - 2) Hvilke typer av krav?
 - 3) Hvor har tapet/skaden rammet?

Nærmere om hvilke tap og skader som omfattes av ansvarsreglene

- Fysisk tap av eller skader på personer, ting og eiendom
 - ”personskade eller tap av menneskeliv
 - ”tap av eller skade på eiendom”
- Som oppstår ”i forbindelse med arbeidet(...)”
- ”(...) eller som er voldt av kontraktsgjenstanden i dens levetid”

Nærmere om hvilke typer av krav som omfattes

- ”*Ethvert krav*” – m a o som utgangspunkt uavhengig av ansvarsgrunnlag
- ”*som knytter seg til*” skade på person eller eiendom
 - vilkår om at kravet må ha en direkte relasjon til skadeansvar etter bakgrunnsretten?
 - Formålet med reglene er regulering av skadeansvar

Skader påført ”Leverandørgruppen” – art 30.1

- ”Leverandørgruppen” jf definisjonen i art. 1.15:
- Ansvarsregelen: *”Leverandøren skal holde Selskapsgruppen skadesløs (...)”*
 - Tredjemannsløfte som kan påberopes direkte av alle deltagere i Selskapsgruppen, jf Hålogaland Lagmannsretts dom i LH-2007-58598
 - Kan m a o påberopes av alle i Selskapsgruppen både som skjold (ansvarsfraskrivelsen) og sverd (skadesløsholdelse)

Skader påført ”Selskapsgruppen” – art 30.2

- Speilvending av Leverandørens ansvar for skade i egen risikosone – kan påberopes mot Selskapet av alle medlemmer i Leverandørgruppen
- ”Selskapsgruppen” – jf definisjonen i art 1.24
- LG-2012-77280 (Njord B) og situasjonen hvor operatøren ikke er lisenshaver

Særlig om skade på kontraktsgjenstanden

- Utgangspunkt – selskapets eiendom og risiko med unntak for leverandørens utbedringsplikt frem til levering i h t art 29.1
- Ved skader som utgjør eller som er en følge av mangel har leverandøren likevel utbedringsplikt gjennom garantiperioden i h t art 25
 - Garantiansvaret i h t art 23.1, andre ledd
 - Videreføring av plikten til naturaloppfyllelse i garantiperioden
 - Ansvarsbegrensning og ”offergrense” i h t art 25.4 – men i utgangspunktet ofte dekket av forsikring i h t art 31.1

Skade voldt av kontraktsgjenstanden

- Utgangspunktet – ansvaret følger den alminnelige risikoallokeringen; skaden skal bli der den rammer
- ”I dens levetid” – må anses tidsubegrenset men trolig krav om tilknytning til arbeidet?
- Forholdet til leverandørens mangelsansvar
 - Art 25.3 – *”For øvrig kan Selskapet kreve erstatning for mangler etter ellers gjeldende regler, med mindre annet følger av Kontrakten, jfr. Art 25.4, 26.3 og 32”*
 - Likevel ikke tvilsomt at mangelsansvaret her må ses i lys av og vike for ansvarsfraskrivelsen i art 30.2 – vil også som regel følge av art 32

Allokeringen av ansvar for skader på tredjemann – art 30.3

- Formelt utgangspunkt – alle tap og skader voldt i forbindelse med arbeidet eller av kontraktsgjenstanden er leverandørens ansvar frem til fullførelsen av leverandørens ytelse ('utstedelsen av Godkjennelsesattest')
- Leverandørens ansvar likevel begrenset i h t andre ledd
 - Utgangspunkt – begrenset oppad til 2 MNOK (endret til 5 MNOK i NF07) for hver ulykkeshendelse
 - Og videre begrenset til faktisk utbetaling for skader som dekkes av leverandørens kasko- og ansvarsforsikringer av fartøyer og innretninger i h t art 31.2 a) og b)
- Forholdet til petroleumslovens Kap. 7

Selskapets forsikringer – art 31.1

- Generelt – krav til forsikring av a) byggerisiko, b) transport og c) ansvar med minstedekning 500 MNOK – relatert til kontraktsgjenstanden og alt som skal innlemmes i den
 - Forsikringsvilkårene som regel innlemmet i kontrakten gjennom vedlegg
 - Ingen krav til tegningsmåte – ofte en felles forsikring ('Construction All Risk (CAR)) – (alternativt deltagerspesifikke forsikringer i h t Samarbeidsavtalen)
- Dekker i stor grad Leverandørens utbedringsansvar både før og etter levering i h t art 29.1 og art 25, jf art 29.2
- Dekker Selskapets ansvar i h t art 30.3 frem til utstedelse av godkjennelsesprotokoll
 - M a o ikke plikt til å forsikre skade på selskapets personell og utstyr i h t art 30.2 (utover kontraktsgjenstanden og selskapets leveranser), og ikke skade på tredjemenn etter garantiperioden er utløpt

Leverandørens forsikringer – art 31.2

- Generelt – plikt til å tegne forsikringer som sikrer leverandørens økonomiske mulighet til å dekke skader i sin risikosone
 - Plikt til å forsikre egne fartøyer og innretninger – kasko og ansvar (P&I), jf a) og b)
 - Ansvarsforsikring for tredjemannsskader som leverandøren skal dekke etter art 30.3, jf c)
 - Ansvar for personskader og dødsulykker hos eget personell, jf d)

Særlig om ansvaret ved bortfalt forsikringsdekning

- Utgangspunkt – hver part forsikrer egen risikosone og må dermed bære tapet hvis forsikringsdekningen bortfaller.
- Gjelder likevel ikke alltid – Leverandørens utbedringsplikt i h t art 29 og art 25 – dekket under selskapets forsikringer
- Tolkningsspørsmål: må dekningsforpliktelsen anses som resultat- eller innsatsforpliktelse?

Ansvaret ved bortfalt forsikringsdekning (forts.)

- Stavanger tingretts dom av 4.juli 2007 (TSTAV-2006-154388) – leverandørens utbedringskostnader ikke forsikringsdekket som følge av forsikringsselskapets konkurs
 - Utgangspunkt i h t kontrakten – leverandørens ansvar etter art 25
 - Likevel forutsetning om at utbedringsomkostningene skulle være forsikringsdekket under art 31.1
 - Domstolen kom til at forsikringsdekningen var leverandørens risiko såfremt forsvarlig tegnet – mao innsatsforpliktelse
 - Bedre kontraktsmessig grunnlag for motsatt konklusjon? (Jf Bull i SIMPLY 2009)
 - Sml forutsetningen i art 29 (2) – manglende forsikringsdekning som følge av ”selskapets forhold”